

HUDUDLARNING IJTIMOYIY-IQTISODIY RIVOJLANTIRISH STRATEGIYASIDA MAHALLIY BYUDJETLAR BARQARORLIGINI TA'MINLASH YO'LLARI

Davlatov Muradbek Saparboyevich

Urganch davlat universiteti, mustaqil tadqiqotchi

Аннотация

Ushbu maqolada mahalliy byudjetlar barqarorligini ta'minlashning ilmiy-nazariy jihatlarini tadqiq etilgan. Mahalliy byudjetlar barqarorligining asosiy indikatorlari, jumladan, daromad va xarajatlar balansi, soliqlar va nosoliq daromadlar barqarorligi, byudjet taqchilligi va qarzlari, moliyaviy mustaqillik va barqarorlik, ijtimoiy xarajatlar va xizmatlar indikatorlari tahlil qilingan. Tahlillar natijasida mamlakatimiz mahalliy byudjetlar barqarorligini ta'minlashga qaratilgan takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: mahalliy byudjetlar, birlashtirilgan daromadlar, tartibga soluvchi daromadlar, daromadlarni diversifikatsiyalash, ijtimoiy soha xarajatlari, mahalliy byudjetlar barqarorligi.

Аннотация

В статье исследованы научно-теоретические аспекты обеспечения устойчивости местных бюджетов. Проанализированы основные индикаторы устойчивости местных бюджетов, в том числе баланс доходов и расходов, стабильность налоговых и неналоговых доходов, дефицит бюджета и задолженность, финансовая независимость и устойчивость, а также показатели социальных расходов и услуг. По результатам анализа разработаны предложения, направленные на обеспечение устойчивости местных бюджетов нашей страны.

Ключевые слова: местные бюджеты, закрепленные доходы, регулирующие доходы, диверсификация доходов, социальные расходы, устойчивость местных бюджетов.

Abstract

The article explores the scientific and theoretical aspects of ensuring the sustainability of local budgets. The main indicators of local budget stability are analyzed, including the balance of revenues and expenditures, the stability of tax and non-tax revenues, budget deficits and debts, financial independence and sustainability, as well as indicators of social expenditures and services. Based on the analysis, proposals have been developed to enhance the stability of local budgets in our country.

Keywords: local budgets, assigned revenues, regulatory revenues, revenue diversification, social sector expenditures, local budget sustainability.

KIRISH

Mamlakat iqtisodiyotini barqaror rivojlantirishda hududlarda yaxlit ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishni ta'minlash muhim ahamiyat kasb etadi. Garchi hududlar iqtisodiy salohiyatida ayrim tafovutlar kuzatilsa-da, davlat tomonidan standart ijtimoiy

xizmatlarni samarali taqdim etish orqali hududiy ijtimoiy rivojlanishni ta'minlash iqtisodiy siyosat samaradorligi uchun muhimdir.

Ushbu umumiy va strategik vazifalar samarali bajarilishi uchun mahalliy boshqaruv organlari ixtiyorida shakllantiriladigan mahalliy byudjetlarning daromad va xarajatlarini puxta boshqarish mexanizmini yaratish talab etiladi. Mazkur ilmiy maqolada mahalliy byudjetlar daromad va xarajatlarini boshqarish orqali ularning moliyaviy barqarorligini ta'minlash masalalari tadqiq qilingan.

ADABIYOTLAR SHARHI

Mahalliy byudjetlar barqarorligi bo'yicha bir qator xorijiy iqtisodchi olimlarning ilmiy qarashlari tizimlashtirilgan. Xususan, davlat moliyasi sohasidagi taniqli iqtisodchilardan biri Richard Masgreyv (Richard Musgrave) [1] mahalliy byudjetlar barqarorligini davlat moliyasi nazariyasi doirasida tahlil qilgan. Iqtisodchi Charlz Maklur (Charles McLure) [3] fiskal federalizm muammolarini tadqiq qilish jarayonida mahalliy byudjetlar barqarorligini ta'minlashda soliq bazasining kengligi va mahalliy daromad manbalari muhimligini ko'rsatadi. Uning tadqiqotlari mahalliy hokimiyatlar byudjet barqarorligini saqlash uchun ochiq va shaffof moliyaviy boshqaruvni joriy etish zarurligini ta'kidlaydi.

Uolles Outs (Wallace Oates) [2] mahalliy hokimiyatlar o'z byudjetlarini qanday tartibga solishi kerakligi bo'yicha tadqiqotlar olib borgan. Uning fikriga ko'ra, mahalliy byudjetlarning barqarorligi soliq tushumlari va xarajatlar o'rtasidagi muvozanatni ta'minlashga bog'liq. Shuningdek, u mahalliy hokimiyatlarning qarz olish cheklovlarini aniq belgilash muhimligini qayd etadi.

Iqtisodchi, Nobel mukofoti sovrindori Pol Krugman (Paul Krugman) [4] mahalliy iqtisodiyot va byudjet barqarorligiga tashqi shoklar hamda iqtisodiy inqirozlarning ta'sirini o'rgangan.

Jahon banki va Xalqaro Valyuta Jamg'armasi (XVJ) mutaxassisi Tereza Ter-Minasyan (Teresa Ter-Minassian) [5] mahalliy byudjetlar moliyaviy barqarorligini saqlashda aniq soliq siyosati va byudjet masalalariga alohida e'tibor qaratish lozimligini ta'kidlaydi. U byudjet barqarorligiga erishish uchun mahalliy hokimiyatlar o'z xarajatlarini samarali boshqarishi muhimligini qayd etgan.

O'zbekistonda mahalliy byudjetlar barqarorligi bo'yicha tadqiqot olib borgan iqtisodchi olimlar ham mavjud. Professor A.U. Burxanov [6] mahalliy byudjetlar daromad bazasini shakllantirishning ilmiy-amaliy asoslarini o'rgangan hamda hududlarning iqtisodiy salohiyatidan oqilona foydalanish orqali mahalliy byudjetlar daromadlarini mustahkamlash imkoniyatlarini tadqiq etgan. Dotsent X.A. Kurbonov [6] esa mahalliy byudjetlar daromad bazasini kengaytirish yo'llarini, jumladan, soliq yukini kamaytirish va soliqqa tortish tizimini soddalashtirish masalalarini tahlil qilgan. Professor A.X. Islamqulov [7] mahalliy byudjetlar daromadlari barqarorligini ta'minlash masalalarini tadqiq etgan bo'lib, markaziy va mahalliy davlat hokimiyatlarining moliya-byudjet sohasidagi vakolatlarini aniq belgilash orqali byudjet daromadlari mutanosibligini ta'minlash zarurligini ilgari suradi.

Dotsent Q.A. Usmonov [9] byudjet daromadlarini rejalashtirishning ahamiyatini o'rgangan va bu boradagi huquqiy hujjatlarni takomillashtirish bo'yicha takliflarni

tizimlashtirgan. Professor Sh.A. Toshmatov [8] mahalliy byudjetlarga soliq tushumlarini oshirishga qaratilgan tadbirlarni tahlil qilib, soliqlarni turli darajadagi byudjetlar o'rtasida taqsimlash tizimini takomillashtirish borasida takliflarni ishlab chiqqan.

Yuqoridagi olimlarning ishlari mahalliy byudjetlar barqarorligini ta'minlashga qaratilgan ilmiy tadqiqotlarda muhim ahamiyat kasb etadi.

METODOLOGIYA

Ushbu maqola doirasida olib borilgan tadqiqotda ilmiy bilishning ilmiy abstraksiyalash usulidan foydalanilgan bo'lib, bu usul tadqiqot jarayonida muayyan hodisalar va jarayonlarni umumlashtirish, ularning mohiyatini chuqurroq anglash hamda nazariy model yaratish imkonini beradi. Shu bilan birga, tadqiqotda empirik tadqiqot usullaridan keng foydalanilgan bo'lib, xususan, statistik kuzatish, taqqoslash, tahlil va sintez usullari qo'llanilgan.

Statistik kuzatish usuli tadqiqot ob'ektining xususiyatlari va tendensiyalarini aniqlashga xizmat qilgan bo'lsa, taqqoslash usuli olingan ma'lumotlarni boshqa ilmiy natijalar bilan solishtirish, umumiy va farqli jihatlarni aniqlash imkonini bergan. Tahlil usuli tadqiqot ob'ektining alohida tarkibiy qismlarini o'rganishga qaratilgan bo'lib, sintez usuli esa olingan natijalarni yagona tizimga keltirish, umumiy xulosalar chiqarish va ilmiy tavsiyalar ishlab chiqishda muhim rol o'ynagan.

Tadqiqot jarayonida ilmiy abstraksiyalash va empirik usullar uyg'unlashgan holda qo'llanilib, ilmiy xulosalarning ishonchliligini oshirish va tadqiqot natijalarining ilmiy asoslanganligini ta'minlashga xizmat qilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ma'lumki, mahalliy byudjetlar barqarorligi hududiy ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar samaradorligini oshirishda muhim moliyaviy omillardan biri sifatida xizmat qiladi. Nazariy jihatdan, mahalliy byudjetlar barqarorligi daromad bazasining xarajatlarni o'z vaqtida va to'liq moliyalashtirish uchun yetarli bo'lishi bilan izohlanadi. Mahalliy byudjetlarning moliyaviy barqarorligi turli omilli fenomenlardan biri bo'lib, mutlaq barqarorlik ularga birlashtirilgan daromadlarning xarajat majburiyatlari kesimida yetarliligiga asoslanadi.

Richard Masgreyv (Richard Musgrave) [1] fikriga ko'ra, mahalliy hokimiyatlar uchun moliyaviy barqarorlik davlat byudjeti tizimining uchta asosiy vazifasi – taqsimlash, qayta taqsimlash va iqtisodiy barqarorlashtirishni ta'minlash bilan bog'liq. Uning nazarida mahalliy davlat hokimiyatlari soliq va xarajat siyosatida mustaqillikka ega bo'lishi kerak bo'lib, mahalliy byudjetlar barqarorligini ta'minlashda diversifikatsiyalangan daromad manbalarining ahamiyati yuqori ekanini ta'kidlaydi.

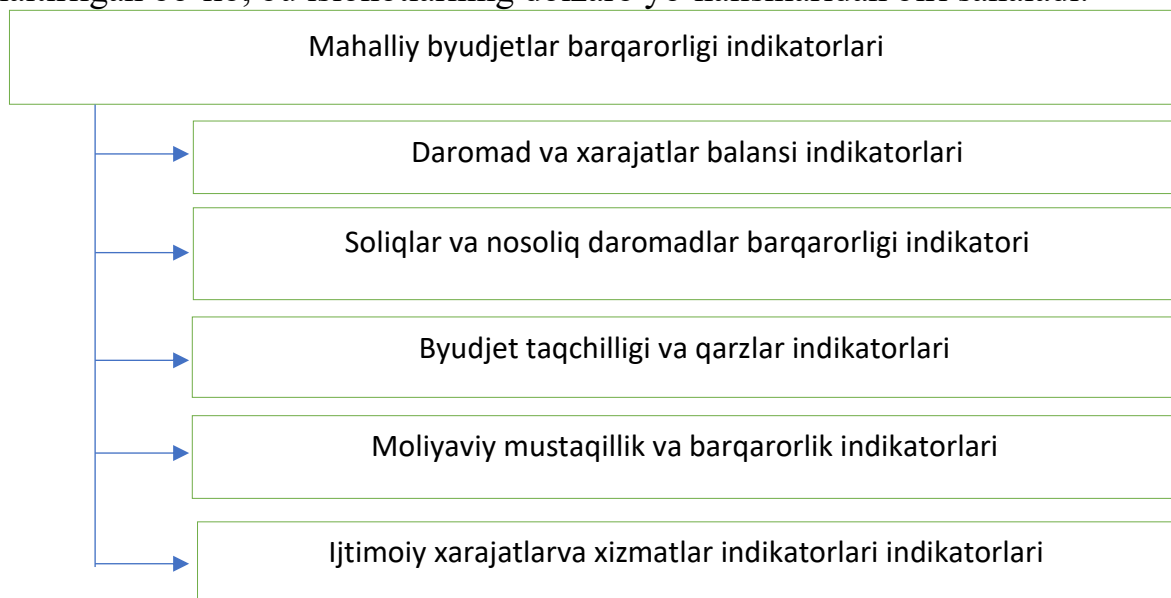
Mahalliy byudjetlar barqarorligiga oid iqtisodchi olimlar qarashlarini inobatga olib, bu barqarorlikni bir qator mezonlar bo'yicha tahlil qilish mumkin. Daromad va xarajatlar balansi indikatoriga jami birlashtirilgan va tartibga soluvchi daromadlarning, shuningdek, ular tomonidan moliyalashtiriladigan xarajatlarning o'zaro muvofiqligi kiradi. Ushbu indikator yordamida xarajatlarni moliyalashtirish uchun zarur daromadlar qaysi manbalar hisobidan shakllanayotganiga baho berish mumkin.

Jumladan, birlashtirilgan va tartibga soluvchi daromadlar, shuningdek, soliqsiz daromadlar salohiyatini baholash mumkin. Transfertlar ulushi markaziy byudjetdan ajratiladigan moliyaviy yordamning mahalliy byudjetlar xarajatlarini o'z vaqtida va to'liq moliyalashtirishdagi ahamiyatini ifodalaydi.

Soliq va nosoliq daromadlar barqarorligi indikatorlari yordamida mahalliy byudjetlar daromad salohiyatini shakllantirishda soliq tushumlari ahamiyati va soliqsiz daromadlar ulushi haqida xulosalar chiqarish mumkin. Shuningdek, ushbu indikator hududlardagi soliq salohiyatining potensial va faktik holati nisbatlarini aniqlashtirishga xizmat qiladi.

Jahon amaliyotida, asosan federativ tuzilishga asoslangan davlatlarda byudjet tizimidagi kuchli nomarkazlashtirilgan model sharoitida mahalliy byudjetlar defitsit bilan ijro etilishi va uni moliyalashtirish uchun qarz instrumentlaridan (masalan, munitsipal obligatsiyalar) keng foydalanilishi mumkin. O'zbekiston Respublikasi amaldagi Byudjet kodeksiga binoan, mahalliy byudjetlarda hozircha bunday amaliyot mavjud emas. Garchi mahalliy byudjetlar daromad va xarajatlaridagi nomutanosiblik (ya'ni defitsit) paytida dotatsiya shaklidagi transfertlar qo'llanilsa-da, 2011-yildan buyon "rotatsion rejim"dagi mahalliy byudjetlar holati kuzatilmagan.

Mahalliy byudjetlar barqarorligini baholash va boshqarishda moliyaviy mustaqillik va barqarorlik indikatorlari muhim ahamiyat kasb etadi. Unda mahalliy byudjetlarning birlashtirilgan daromadlariga tayanib, xarajat majburiyatlarini moliyalashtirish imkoniyatlariga baho beriladi. Shuningdek, subvensiyalar yoki ijtimoiy transfertlar hamda umumdavlat soliqlaridan me'yoriy ajratmalar ulushi ham tahlil qilinadi. So'nggi yillarda mahalliy byudjetlar daromad bazasini mustahkamlash siyosati, asosan hududlarning soliq va soliqsiz daromad salohiyatini oshirish orqali xarajat tarkibida birlashtirilgan daromadlar ulushini kengaytirish masalasiga yo'naltirilgan bo'lib, bu islohotlarning dolzarb yo'nalishlaridan biri sanaladi.

1-rasm. Mahalliy byudjetlar barqarorligining asosiy indikatorlari. ¹

¹ Muallif ishlanmasi

Yalpi hududiy mahsulotni taqsimlash jarayonida shakllanadigan mahalliy byudjet daromadlari, ayni paytda, asosan mol-mulk solig‘i va resurs soliqlariga to‘g‘ri kelmoqda. So‘nggi yillarda ayrim daromad soliq turlari ham mahalliy byudjetlarga birlashtirilishi amaliyoti natijasida mahalliy byudjetlarning birlashtirilgan daromad bazasi mustahkamlanib bormoqda.

Biroq jami davlat byudjeti xarajatlarini byudjet tizimi darajalari bo‘yicha taqsimlashda ijtimoiy soha xarajatlarining asosiy qismi mahalliy byudjetlarga yuklatilgani, bu byudjetlarning daromad bazasini barqaror mustahkamlash masalasini yanada chuqurlashtirishni talab qiladi. Mahalliy byudjetlar ijtimoiy sohadagi davlat siyosatini samarali amalga oshirishda asosiy moliyaviy manba sifatida xizmat qilmoqda. Garchi ijtimoiy xarajatlar jami davlat byudjetining qariyb 60 foizini tashkil etsa-da, uning asosiy qismi aynan mahalliy byudjetlar hisobidan moliyalashtiriladi. Shuning uchun ham hududlar kesimidagi davlat ijtimoiy xizmatlarini samarali bajara olishda mahalliy byudjetlar yetakchi moliyaviy omil bo‘lib xizmat qiladi.

1-jadval.

Mahalliy byudjetlar daromad va xarajatlari dinamikasi, trln. so‘m¹

Hududlar	Yillar											
	2020			2021			2022			2023		
	Daromad	Xarajat	Transfert	Daromad	Xarajat	Transfert	Daromad	Xarajat	Transfert	Daromad	Xarajat	Transfert
QQR	2,74	3,54	0,80	1,87	4,38	2,51	2,50	5,94	3,44	2,84	6,81	3,96
Andijon	2,11	3,71	1,60	2,42	4,91	2,49	3,25	6,87	3,62	3,93	8,14	4,21
Buxoro	1,78	3,10	1,32	2,37	4,07	1,70	3,43	5,35	1,93	3,88	5,97	2,09
Jizzax	1,06	2,06	1,00	1,46	2,93	1,47	1,82	3,93	2,11	2,23	4,65	2,42
Qashqadaryo	2,47	4,60	2,13	2,72	6,10	3,37	3,92	8,81	4,89	4,61	10,52	5,91
Navoiy	1,54	1,82	0,28	1,95	2,63	0,68	2,43	3,47	1,04	3,04	4,05	1,01
Namangan	1,76	3,78	2,01	2,30	4,96	2,66	3,27	6,93	3,66	3,52	8,11	4,60
Samarqand	2,39	3,81	1,43	3,15	5,68	2,53	4,20	7,89	3,69	5,10	8,78	3,68
Surxondaryo	1,61	3,25	1,64	1,99	4,78	2,79	2,67	6,53	3,86	3,04	7,94	4,90
Sirdaryo	0,72	2,38	1,66	0,88	2,14	1,26	1,15	2,67	1,52	1,39	3,15	1,76
Toshkent	2,40	3,39	0,99	3,73	4,88	1,15	4,53	6,84	2,31	6,02	7,77	1,75
Farg‘ona	2,68	4,13	1,45	3,67	5,87	2,20	4,78	8,75	3,97	5,17	9,89	4,72
Xorazm	1,30	2,28	0,98	1,74	3,34	1,60	2,38	4,49	2,10	2,74	5,61	2,87
Toshkent shahri	3,16	5,35	2,19	4,91	8,88	3,97	7,07	10,33	3,26	8,22	10,36	2,15
Jami	27,70	47,19	19,49	35,17	65,53	30,36	47,39	88,79	41,40	55,73	101,74	46,01

Mahalliy byudjetlar daromadlari tarkibida mahalliy soliqlar va yig‘imlar ulushining pastligi hamda tartibga soluvchi daromadlarga yuqori qaramlik,

¹ Manba: <https://www.imv.uz/> — O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va Moliya vazirligi rasmiy sayti ma’lumotlari asosida tuzildi.

hududlardagi ijtimoiy islohotlarni amalga oshirishda mahalliy davlat hokimiyati organlarining moliyaviy imkoniyatlarini cheklashga olib kelmoqda.

1-jadval ma'lumotlariga ko'ra, 2020-yilda jami mahalliy byudjetlardan moliyalashtirilgan xarajatlar 47,19 trln. so'mni tashkil etgan bo'lsa, 2023-yilga kelib bu ko'rsatkich 101,74 trln. so'mgacha o'sgan. Ushbu xarajatlarning 27,0 trln. so'mlik nominal qiymatdagi daromadlari, asosan mahalliy soliqlar, yig'imlar va tartibga soluvchi umumdavlat soliqlaridan me'yoriy ajratmalarga to'g'ri kelgan. 2023-yilda esa ushbu ko'rsatkich 55,73 trln. so'mga yetgan.

Yuqori byudjetdan mahalliy byudjetlarga ajratilgan transfertlarning nominal qiymati 2020-yilda 19,49 trln. so'mni tashkil qilgan bo'lsa, 2023-yilga kelib ushbu ko'rsatkich 46,01 trln. so'mga yetdi. Shunday qilib, tahlil qilinayotgan davrda mahalliy byudjetlardan moliyalashtiriladigan xarajatlarning katta qismi yuqori byudjetlardan ajratilayotgan transfertlarga bog'liq bo'layotgani kuzatilmoqda.

Bundan tashqari, jadval ma'lumotlari shuni ko'rsatadiki, hududlarda doimiy yashovchi aholi sonidagi tafovut hamda ijtimoiy xizmatlarga bo'lgan ehtiyojning turlichaligi sababli, daromad va xarajatlarning hududiy taqsimotida keskin tebranishlar yuzaga kelmoqda.

Garchi ijtimoiy transfertlarni ajratish mexanizmida mahalliy davlat hokimiyati organlari asosan "tranzit" rolini bajarayotgan bo'lsa-da, ijtimoiy sohadagi hududiy islohotlarni amalga oshirishda ularning samarali qarorlar qabul qilishi muhimdir. Bu, o'z navbatida, mahalliy byudjetlarning birlashtirilgan daromadlarini (mahalliy soliqlar va yig'imlar) ko'paytirish va hududlar soliq salohiyatidan oqilona foydalanish uchun samarali byudjet-soliq mexanizmini shakllantirishni taqozo etadi.

Albatta, yuqori byudjetdan ajratiladigan ijtimoiy transfertlar orqali ijtimoiy sohadagi xarajatlarni o'z vaqtida moliyalashtirish ma'lum darajada kafolatlanmoqda. Biroq ushbu mexanizm asosan to'lov qobiliyatini ta'minlashga yordam berayotgani holda, xarajatlarni o'z vaqtida moliyalashtirish bilan bog'liq muammolardan biri — rejalashtirilmagan kassaviy tafovut — hali ham kuzatiladi. Uni moliyalashtirishda byudjet ssudalaridan foydalanish amaliyoti mavjud bo'lib, bu mahalliy byudjetlarning "likvidlilik" darajasini oshirishga qaratilgan samarali byudjet-soliq mexanizmini ishlab chiqishni talab etadi.

Bundan tashqari, mahalliy byudjetlar daromadlarini shakllantirish amaliyoti shuni tasdiqlaydiki, daromadlar diversifikatsiyasi yetarli darajada emas. Natijada, ma'lum turdagi daromadlarga qaramlik kuchli bo'lib, ushbu daromad turlari bo'yicha tushumlarning samaradorligi mahalliy byudjetlar barqarorligiga kuchli darajada bog'liq ekani ko'zga tashlanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mahalliy byudjetlar barqarorligini ta'minlash O'zbekiston iqtisodiy siyosatining muhim yo'nalishlaridan biri bo'lib, hududlardagi umumiy iqtisodiy va moliyaviy omillar kontekstida daromad bazasini mustahkamlashga qaratilgan aniq mexanizmlarni ishlab chiqish zarur.

Soliq bazasini kengaytirish, shaffoflikni mustahkamlash, markaziy va mahalliy hokimiyatlar o'rtasida samarali hamkorlik o'rnatish hamda infratuzilmani

rivojlantirish kabi chora-tadbirlar nafaqat mahalliy byudjetlarning barqarorligini ta'minlaydi, balki umumiy iqtisodiy o'sish va aholi farovonligini ham rag'batlantiradi.

Ushbu kompleks yondashuv yordamida O'zbekistonda mahalliy byudjetlar barqarorligi muammosini hal etish, resurslardan samarali foydalanishni ta'minlash va hududlar iqtisodiy rivojlanishini yanada mustahkamlash mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Musgrave, R. A. (1959). *The Theory of Public Finance: A Study in Public Economy*. McGraw-Hill.
2. Oates, W. E. (1972). *Fiscal Federalism*. Harcourt Brace Jovanovich.
3. McLure, C. (1998). The Tax Assignment Problem: Ruminations on How Theory and Practice Depend on History. *National Tax Journal*.
4. Krugman, P. (1991). Increasing Returns and Economic Geography. *Journal of Political Economy*.
5. Ter-Minassian, T. (1997). *Fiscal Federalism in Theory and Practice*. International Monetary Fund.
6. Бурханов А.У., Курбонов Х.А. Худудларда маҳаллий бюджетлар даромадлар манбаини кенгайтириш йўллари (Қашқадарё вилояти мисолида) / "Иқтисодиёт ва инновацион технологиялар" илмий электрон журнали, №1, 2018 йил.
7. Исламқулов А.Х. Маҳаллий бюджетлар даромадлари барқарорлигини таъминлаш масалалари / "Иқтисодиёт ва инновацион технологиялар" илмий электрон журнали, №4, 2016 йил.
8. Тошматов Ш.А. Иқтисодиётни ривожлантириш ва либераллаштиришда давлат бюджети даромадлари манбаларини кенгайтириш йўналишлари // "Ўзбекистонда молия секторини ривожлантиришнинг устувор йўналишлари" республика илмий-амалий анжумани материаллари тўплами, 2017 йил.
9. Усмонов Қ.А. Бюджет даромадларини режалаштириш жараёни, усуллари ва уларни такомиллаштириш йўналишлари / "Иқтисодиёт ва инновацион технологиялар" илмий электрон журнали, №4, 2014 йил.
10. <https://www.imv.uz/> — Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги расмий сайти.

Marketing

ilmiy, amaliy va ommabop jurnali

Muharrir:

Ingliz tili muharriri:

Rus tili muharriri:

Musahhih:

Sahifalovchi va dizaynerlar:

Xakimov Ziyodulla Axmadovich

Tursunov Boburjon Ortiqmirzayevich

Kaxramonov Xurshidjon Shuxrat o'g'li

Karimova Shirin Zoxid qizi

Sadikov Shoxrux Shuxratovich

Abidjonov Nodirbek Odijon o'g'li

2025-yil, fevral, 2-son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqola, ommabop maqola, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta:

info@marketingjournal.uz

Bot:

[@marketinjournalbot](https://t.me/@marketinjournalbot)

Tel.:

+998977838464, +998939266610

Jurnalning rasmiy sayti: <https://marketingjournal.uz>

Marketing jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2024-yil 04-oktabrdagi 332/5 sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali 2024-yil 15-martdan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669517** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan. **Litsenziya raqami: №240874**

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnalining xalqaro darajasi: **9710**. ГОСТ 7.56-2002 " Seriyali nashrlarning xalqaro standart raqamlanishi" davlatlataro standartlari talablari. **Berilgan ISSN tartib raqami: 3060-4621**